

به نام خدای بخشناينده مهربان

In the name of Allah, the Beneficent, the Merciful.

زمینه‌های همکاری تجاری کشاورزی ایران و کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه (BSEC)

علی اکبر باغستانی – کتایون شمشادی
استادیاران گروه پژوهشی کشاورزی و غذا

مهرماه ۱۴۰۲

فهرست
مطالب

- دلیل برگزاری نشست
- تصویر کلی از سازمان اقتصادی دریای سیاه
- برنامه کاری سازمان اقتصادی دریای سیاه
- بررسی نقاط قوت و ضعف کشورهای BSEC
از منظر امنیت غذایی
- تجارت محصولات کشاورزی کشورهای عضو
- تجارت محصولات کشاورزی ایران و
کشورهای عضو

نشست «ایران و سازمان سی ساله همکاری اقتصادی دریای سیاه: چشم اندازها برای همکاری» صبح روز دوشنبه نهم خردادماه ۱۴۰۱، در دفتر مطالعات سیاسی و بین الملل وزارت امور خارجه با حضور مهدی صفری، معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه برگزار شد.

در این نشست دبیرکل سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه، سفرای کشورهای عضو، نماینده سازمان ملل متحد در تهران، دبیرکل اکو، نمایندگان بخش خصوصی ایران و کشورهای حوزه دریای سیاه در کنار مدیران ارشد و متخصصین وزارتخانه ها و دستگاه های داخلی به تبادل نظر در خصوص راه های گسترش همکاری های اقتصادی فی مابین پرداختند.

استفان پریسنر، هماهنگ کننده مقیم سازمان ملل در ایران: می‌خواهیم همکاری با ایران را در پنج سال آینده داشته باشیم. از همکاری ایران با سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه استقبال می‌کنیم. تبعات جنگ در اوکراین جهانی است و زنجیره تامین غذا دچار اختلال شده و باید بر صلح تمرکز کنیم. باید به راه‌حلی برای بحران جهانی غذا دست یابیم. نیازمند همکاری برای مقابله با چالش‌های پیش رو هستیم.

لازار کومان سکو، دبیرکل سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه: سال ۲۰۲۲ سی‌امین سالگرد این سازمان است و ابتکار ایران برای برگزاری این نشست را ارج می‌نهیم. ایران فعال‌ترین شریک گفت‌وگوهای این سازمان بوده است.

خسرو ناظری، دبیرکل سازمان همکاری اکو: برایم بازدید از جایی که ۲۵ سال قبل به عنوان دیپلمات جوان تاجیک کارم را آغاز کردم بسیار لذت بخش است. پتانسیل فراوانی برای همکاری بین اکو و بیسک وجود دارد و امیدواریم در آینده شاهد همکاری بیشتر بین این دو سازمان باشیم. ما خط آهن استانبول - تهران - اسلام آباد و خط آهن استانبول - آلماتی - بندرعباس را داریم که بسیار مهم هستند و دنبال راه‌اندازی قطار کانتینربر هستیم. ما در اکو کریدورهای موازی مانند جاده اسلام آباد - تهران - ترکیه و... نیز داریم.

ایران علاقه‌مند است که همکاری‌های خود را با سازمان همکاری اقتصادی سیاه گسترش دهد. جایگاه فوق‌العاده ایران از نظر دسترسی به دریای خزر، خلیج فارس، دریای عمان و اقیانوس هند ظرفیت ویژه‌ای است. ایران دسترسی خوبی به آسیای میانه دارد و می‌توان از این ظرفیت‌ها در همکاری‌های مشترک به نحو مناسب استفاده کرد. ما می‌توانیم در حوزه انرژی، تجارت، ترانزیت، گردشگری، محیط زیست و... همکاری‌های خوبی داشته باشیم

همچنین با مدیریت فرزاد مهرانی، سرپرست امور بین الملل اتاق ایران و با حضور هیرلا کارمن گرگو، سفیر رومانی، درآگان تودوروویچ، سفیر صربستان، محت اویلوکچو، دبیر کل اتحادیه حمل و نقل دریای سیاه BSEC-URTA، حسن اسفندیار، مدیر کل امور بین الملل هلال احمر ایران و نماینده بخش کشاورزی، پنل بخش خصوصی برگزار شد.

در این پنل نقش مهم بخش خصوصی، شرکت ها و نهادهای غیردولتی برای تحقق اهداف کشور و برنامه های توسعه ملی در حمل و نقل، امنیت غذایی، اقلیم و مدیریت فجایع مورد بحث و بررسی قرار گرفت. همچنین بر نقش اتاق های بازرگانی در توسعه همکاری های بخش خصوصی کشورهای عضو، تأکید شد.

علی حسینی، رئیس کمیسیون حمل و نقل اتاق ایران و علی اکبر عبدالملکی، رئیس کمیسیون گردشگری اتاق ایران نیز در پنل بخش خصوصی درباره وضعیت بخش های مذکور، فرصت ها و چالش ها به سخنرانی پرداخته و نقش بخش خصوصی در نیل به هدف توسعه همکاری های کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه را مورد تأکید قرار دادند.

مدیر کل دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی وزارت میراث فرهنگی افزود: می توان از این پتانسیل در گردشگری استفاده کرد تا دسترسی آسان با قیمت مناسب فراهم شود. جمهوری اسلامی ایران نیز در برنامه های آتی خود توسعه گردشگری را در اولویت قرار داده و در پیوندهای گردشگری خود با کشورهای جهان بدنبال گسترش هر چه بیشتر است. خانم اژدری گفت: کشورهای منطقه دریای سیاه نیز از جمله بازارهای هدف گردشگری ایران هستند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

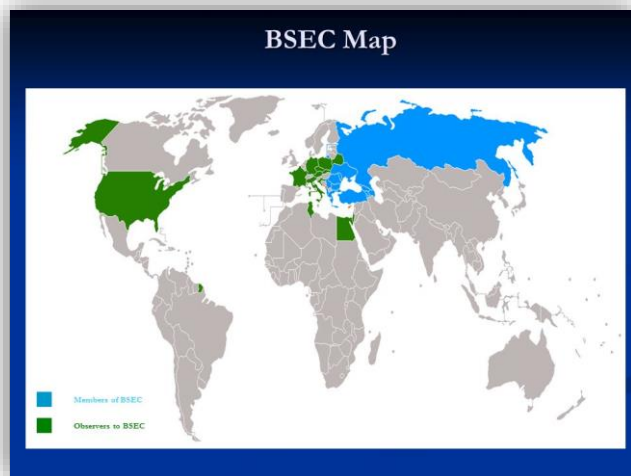
موسسه پژوهش های برنامه ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

تصویر کلی سازمان اقتصادی دریای سیاه

تصویر کلی سازمان اقتصادی دریای سیاه

ایده یک مدل همکاری در منطقه دریای سیاه برای اولین بار توسط دیپلمات سابق ترکیه، سوکرو الکداق (Sukru Elekdag)، مطرح و توسط رئیس جمهور سابق، تورگوت اوزال در سال ۱۹۹۰ م عملی شد (Kona, 2003: 4).

سران دولت‌های یازده کشور مشارکت‌کننده در ۲۵ ژوئن ۱۹۹۲ اعلامیه سران را امضا کردند و در ۲۶ ژوئن ۱۹۹۲ سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه در قالب بیانیه سفر اعلام موجودیت کرد. ایده سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه، همچنین توجه کشورهای آلبانی و یونان را که از کشورهای ساحلی دریای سیاه نبودند، جذب کرد. آنها خواستار عضویت کامل شدند و به عضویت کامل درآمدند.

کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه (BSEC)

آلبانی، ارمنستان، آذربایجان، بلغارستان، گرجستان، یونان، مولداوی، مقدونیه شمالی، رومانی، روسیه، صربستان، ترکیه، اوکراین

کشورهای ناظر سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه (BSEC)

مصر، آلمان، رژیم صهیونیستی، ایتالیا، لهستان، اسلواکی، تونس

کشورهای شریک گفتگو سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه (BSEC)

جمهوری اسلامی ایران، کره جنوبی، مونته‌نگرو و سازمان‌های بین‌المللی مانند سازمان ملل متحد، کمیسیون همکاری ملل متحد برای اروپا، برنامه توسعه ملل متحد، برنامه محیط‌زیست ملل متحد، صندوق توسعه صنعتی ملل متحد، سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد، بانک جهانی و ...

اطلاعات کلی کشورهای عضو و ناظر سازمان اقتصادی دریای سیاه

سال	مساحت کل (هزار کیلومتر مربع)	کل جمعیت (میلیون نفر)	تولید ناخالص داخلی سرانه (به قیمت‌های ثابت سال ۲۰۱۵ - دلار ایالات متحده)	اراضی کشاورزی (درصد از کل اراضی)	شاخص تولید غذا ۲۰۱۶=۱۰۰-۲۰۱۴	سهم ارزش افزوده بخش کشاورزی از تولید ناخالص داخلی
آلبانی	۲۸.۷	۲.۸	۴۸۳۱.۹	۴۲.۵	۱۰۵.۷	۱۷.۷
ارمنستان	۲۹.۷	۲.۹	۴۲۴۳.۲	۵۸.۹	۸۵.۸	۱۱.۱
آذربایجان	۸۶.۶	۱۰.۱	۵۳۴۰	۵۷.۸	۱۲۲.۱	۵.۹
بلغارستان	۱۱۱	۶.۹	۸۲۹۳.۶	۴۶.۵	۹۰.۳	۳.۷
گرجستان	۶۹.۷	۳.۷	۳۹۲۷.۱	۳۴.۲	۱۱۵.۹	۶.۱
یونان	۱۳۱.۹	۱۰.۶	۱۱۰۵۷.۴	۴۵.۵	۹۹.۳	۳.۹
مولداوی	۳۳.۸	۲.۵	۳۷۵۳.۹	۶۸.۹	۸۱.۸	۱۰.۴
مقدونیه شمالی	۲۵.۷	۲.۰۶	۵۲۸۷.۱	۵۰	۱۰۲.۲	۷.۸
رومانی	۲۳۸.۴	۱۹.۱	۱۱۵۸۹.۷	۵۹.۱	۹۱	۴.۳
روسیه	۱۷۰۹۸	۱۴۳.۴	۱۰۲۱۹.۸	۱۳.۲	۱۱۱.۹	۳.۸
صربستان	۸۵	۶.۸	۷۰۸۹.۹	۴۰.۱	۱۱۰.۹	۶.۵
ترکیه	۷۸۵.۳	۸۵.۰۴	۱۳۲۵۰.۷	۴۹.۱	۱۱۵.۶	۵.۶
اکراین	۶۰۳.۵	۴۳.۸	۲۴۵۱.۹	۷۱.۳	۹۹.۳	۱۰.۶
جمع یا متوسط کشورهای عضو	۱۹۳۲۷.۳	۳۳۹.۷	۷۱۰۲.۸	۴۹	۱۰۲.۴	۷.۵
مصر	۱۰۰۱	۱۰۴.۲	۴۰۸۵.۶	۴	۹۹.۶	۱۱.۸
آلمان	۳۵۷.۶	۸۳.۱	۴۲۵۲۶.۶	۴۷.۵	۹۴.۷	۰.۸
ایتالیا	۳۰۲۰۷	۵۹.۰۶	۳۱۵۱۱.۸	۴۴	۹۹.۹	۲
لهستان	۳۱۲.۷	۳۷.۸	۱۵۵۴۹.۷	۴۷.۲	۱۱۰.۹	۲.۴
اسلوواکی	۴۹	۵.۴	۱۷۹۲۳.۱	۳۹.۲	۱۰۱.۳	۱.۸
تونس	۱۶۳	۱۱.۹	۳۸۸۸.۷	۶۲.۶	۱۲۲.۵	۹.۱
جمع یا متوسط کشورهای ناظر	۲۱۸۵.۳۷	۳۰۱.۴۶	۱۹۲۴۷.۶	۴۰.۸	۱۰۴.۸	۴.۷
جمهوری اسلامی ایران	۱۷۴۵۰۰	۸۵.۲	۵۳۳۳۰۰	۲۹.۰	۹۹.۴	۱۲.۸

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

APERDRI

10/9/2023 10:36 AM

برنامه کاری سازمان اقتصادی دریای سیاه در حوزه کشاورزی

<http://www.bsec-organization.org/areas-of-cooperation/agriculture/information>

برنامه کاری سازمان اقتصادی دریای سیاه در حوزه کشاورزی

کارگروه کشاورزی و صنایع وابسته با مسوولیت کشور ترکیه، با در نظر گرفتن مفاد منشور BSEC، دستور کار اقتصادی BSEC برای آینده، قطعنامه‌ها، تصمیمات و توصیه‌های مصوب شورای وزیران امور خارجه BSEC، مفاد بیانیه‌های مشترک وزرای کشاورزی کشورهای عضو BSEC که در ۷ اکتبر ۲۰۱۱ در مسکو و در ۱۷ مه ۲۰۱۷ در استانبول برگزار شد و همچنین سایر اسناد قانونی منعقد شده توسط BSEC، فعالیت‌های خود را انجام می‌دهد.

کارگروه برای دستیابی به اهداف کلی زیر تلاش می‌نماید:

■ افزایش تلاش‌های مشترک برای ارتقای همکاری بین کشورهای عضو BSEC به منظور کمک به کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای و ایجاد انگیزه برای تجارت منطقه‌ای محصولات کشاورزی

■ بررسی، تصویب، نظارت و اجرای پروژه‌های مربوطه در چارچوب صندوق توسعه پروژه BSEC از طریق واحد مدیریت پروژه BSEC و همچنین سایر امکانات پروژه موجود در زمینه تولید و فرآوری محصولات کشاورزی و همچنین در سایر زمینه‌های مرتبط

■ تقویت همکاری با سازمان‌ها و ساختارهای بین المللی ذیربط به منظور ایجاد مکانیسم‌های هماهنگی مناسب در امور کشاورزی و صنایع کشاورزی و تدوین ابتکارات و برنامه‌های دقیق در زمینه کشاورزی

برنامه کاری سازمان اقتصادی دریای سیاه در حوزه کشاورزی

اولویت‌های کلیدی برای فعالیت BSEC در زمینه کشاورزی و صنایع کشاورزی توسط هدف ۶ «امنیت و ایمنی غذایی» از «برنامه اقتصادی BSEC به سوی ارتقاء همکاری‌ها در BSEC» که در سال ۲۰۱۲ به تصویب رسید، تعریف شده است، یعنی:

بهبود بهره‌وری پایدار روستایی و افزایش رقابت بین‌المللی کشورهای عضو در محصولات غذایی و کشاورزی، به ویژه از طریق:
تسهیل دسترسی به فناوری‌ها و دانش جدید، افزایش نوآوری‌های مدیریتی و هماهنگ‌سازی و اتخاذ استانداردهای کیفیت برای محصولات

ترویج تبادل اطلاعات، تجربیات و بهترین شیوه‌ها بین مقامات ذیصلاح، آزمایشگاه‌های مرجع ملی، مؤسسات تحقیقاتی و آموزشی کشاورزی و شرکت‌های بخش خصوصی در زمینه‌های کشاورزی، صنایع و ایمنی مواد غذایی در کشورهای عضو

ترویج استفاده مؤثر و پایدار از زمین برای تولید کشاورزی در کشورهای عضو BSEC

تشویق همکاری‌های منطقه‌ای برای مدیریت پایدار منابع شیلات

همچنین کشور ترکیه پیشنهاد ترویج استفاده مؤثر و پایدار از منابع آب برای تولید محصولات کشاورزی در کشورهای عضو BSEC را برای ارزیابی در میان اولویت‌های کلیدی را ارائه نموده است.

بررسی نقاط قوت و ضعف کشورهای BSEC از منظر امنیت غذایی

بررسی نقاط قوت و ضعف برخی کشورهای BSEC از منظر شاخص‌های امنیت غذایی
بر پایه گزارش «شاخص جهانی امنیت غذایی سال ۲۰۲۲»

کشور روسیه، رتبه ۴۳
در میان ۱۱۳ کشور

فراهمی: عرضه کافی غذا

دسترسی: درصد پایین جمعیت زیر خط فقر جهانی

مصرف و سلامت: برنامه شبکه ایمنی غذا
کیفیت بالای پروتئین

ثبات و پایداری: سلامت زمین

فراهمی: تغییرات بالا در هزینه غذا

دسترسی: ضعف در زیرساخت‌های جاده‌ای
لجستیک

مصرف و سلامت: تنوع اندک غذایی
ثبات و پایداری: وضعیت رودخانه‌ها،
دریاچه‌ها و اقیانوس‌ها
بالا بودن تنش‌ها و تعارضات منطقه‌ای (جنگ)

بررسی نقاط قوت و ضعف برخی کشورهای BSEC از منظر شاخص‌های امنیت غذایی
بر پایه گزارش «شاخص جهانی امنیت غذایی سال ۲۰۲۲»

کشور آذربایجان، رتبه
۶۶ در میان ۱۱۳ کشور

فراهمی: عرضه کافی غذا

دسترسی: درصد پایین جمعیت زیر خط فقر جهانی

مصرف و سلامت: برنامه شبکه ایمنی غذا

صندوق تامین مالی ایمنی غذا

ثبات و پایداری: در نظر گرفتن حسابداری محیط‌زیست

فراهمی: تغییرات بالا در هزینه غذا

آزادسازی تجاری

دسترسی: وابستگی بالا به کمک‌های غذایی

مصرف و سلامت: ضعف در استانداردهای تغذیه‌ای

ثبات و پایداری: موانع سیاسی و نهادی برای غذا

ضعف در سیستم‌های پیش‌هشدار

برنامه ملی سازگاری با اقلیم

کشاورزی پایدار

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

بررسی نقاط قوت و ضعف برخی کشورهای BSEC از منظر شاخص‌های امنیت غذایی
بر پایه گزارش «شاخص جهانی امنیت غذایی سال ۲۰۲۲»

کشور بلغارستان، رتبه
۲۹ در میان ۱۱۳ کشور

فراهمی: دسترس به نهاده‌های کشاورزی	فراهمی: نوسانات در تولیدات کشاورزی
دسترسی: عدم وابستگی به کمک‌های غذایی	دسترسی: تلفات غذا
مصرف و سلامت: استانداردهای تغذیه‌ای	دسترسی: مصرف و سلامت: استانداردهای تغذیه‌ای
ایمنی غذا	مصرف و سلامت: دسترسی به ریزمغذی‌ها
ثبات و پایداری: در نظر گرفتن حسابداری	وجود آهن در رژیم غذایی
محیط‌زیست	ثبات و پایداری: رودخانه‌ها، دریاچه‌ها و اقیانوس‌ها
کشاورزی هوشمند به اقلیم و سیستم‌های	پیش‌هشدار

آب

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

بررسی نقاط قوت و ضعف برخی کشورهای BSEC از منظر شاخص‌های امنیت غذایی
بر پایه گزارش «شاخص جهانی امنیت غذایی سال ۲۰۲۲»

کشور یونان، رتبه ۳۱
در میان ۱۱۳ کشور

فراهمی: کافی بودن عرضه غذا و عدم وابستگی به کمک غذایی	فراهمی: ضعف تاسیسات ذخیره سازی هزینه های تحقیق و توسعه
دسترسی: زیرساخت‌های حمل و نقل	دسترسی: قیمت‌های بالای تولید کننده محصولات کشاورزی
مصرف و سلامت: صندوق و برنامه ایمنی غذا	مصرف و سلامت: برنامه یا استراتژی تغذیه ملی
ثبات و پایداری: کشاورزی هوشمند به اقلیم	ثبات و پایداری: ضعف در استراتژی امنیت غذایی و تنوع موجودات دریایی
کشاورزی پایدار و سیستم‌های پیش‌هشدار	

بررسی نقاط قوت و ضعف برخی کشورهای BSEC از منظر شاخص‌های امنیت غذایی
بر پایه گزارش «شاخص جهانی امنیت غذایی سال ۲۰۲۲»

کشور رومانی، رتبه ۴۵
در میان ۱۱۳ کشور

فراهمی: نوسانات تولید کشاورزی	فراهمی: دسترسی مناسب به تامین مالی کشاورزی
دسترسی: وجود فساد	دسترسی: درصد پایین جمعیت زیر خط فقر جهانی
مصرف و سلامت: نداشتن برنامه یا استراتژی تغذیه ملی	مصرف و سلامت: صندوق تامین مالی ایمنی غذا
ثبات و پایداری: ضعف در الزامات سیاستی امنیت غذایی	ثبات و پایداری: مقابله با فرسایش خاک

بررسی نقاط قوت و ضعف برخی کشورهای BSEC از منظر شاخص‌های امنیت غذایی
بر پایه گزارش «شاخص جهانی امنیت غذایی سال ۲۰۲۲»

کشور صربستان، رتبه
۶۱ در میان ۱۱۳ کشور

فراهمی: تنوع منابع مالی برای تولید

دسترسی به نهاده‌ها

دسترسی: درصد پایین جمعیت زیر خط فقر جهانی

مصرف و سلامت: برنامه ایمنی غذا

ثبات و پایداری: مقابله با فرسایش خاک

حفظ مراتع

فراهمی: عرضه ناکافی غذا

نوسانات تولید کشاورزی

توجه به فناوری‌های نوآورانه

دسترسی: ضعف در حمل و نقل و لجستیک

مصرف و سلامت: برنامه یا استراتژی تغذیه

ملی

عدم تامین «روی» در رژیم غذایی

ثبات و پایداری: کیفیت منابع آب

مدیریت ریسک بلایای طبیعی

آب رودخانه‌ها و دریاچه‌ها

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

بررسی نقاط قوت و ضعف برخی کشورهای BSEC از منظر شاخص‌های امنیت غذایی
بر پایه گزارش «شاخص جهانی امنیت غذایی سال ۲۰۲۲»

کشور ترکیه، رتبه ۴۹
در میان ۱۱۳ کشور

فراهمی: تعرفه‌های بالای کالاهای کشاورزی	فراهمی: کافی بودن عرضه غذا و عدم وابستگی به کمک غذایی
دسترسی: تغییرات بالا در متوسط هزینه غذا مصرف و سلامت: ضعف در تامین «آهن» و «روی» در رژیم غذایی	دسترسی: درصد پایین جمعیت زیر خط فقر جهانی
ثبات و پایداری: ریسک تامین آب	مصرف و سلامت: بالا بودن استانداردهای تغذیه‌ای
تهدید تنوع زیستی دریایی	ثبات و پایداری: مدیریت ریسک‌ها و مخاطرات

بررسی نقاط قوت و ضعف برخی کشورهای BSEC از منظر شاخص‌های امنیت غذایی
بر پایه گزارش «شاخص جهانی امنیت غذایی سال ۲۰۲۲»

کشور اکراین، رتبه ۷۱
در میان ۱۱۳ کشور

فراهمی: ضعف در هزینه‌های تحقیق و توسعه
توجه به فناوری‌های نوآورانه
دسترسی: تغییرات بالا در متوسط هزینه غذا
زیرساخت‌های حمل و نقل زمینی و هوایی
مصرف و سلامت: صندوق و پوشش برنامه
ایمنی غذایی
بالا بودن مصرف شکر
ثبات و پایداری: تعارضات نظامی
نبود استراتژی راهبردی امنیت غذایی
ریسک‌های کمی و کیفی آب

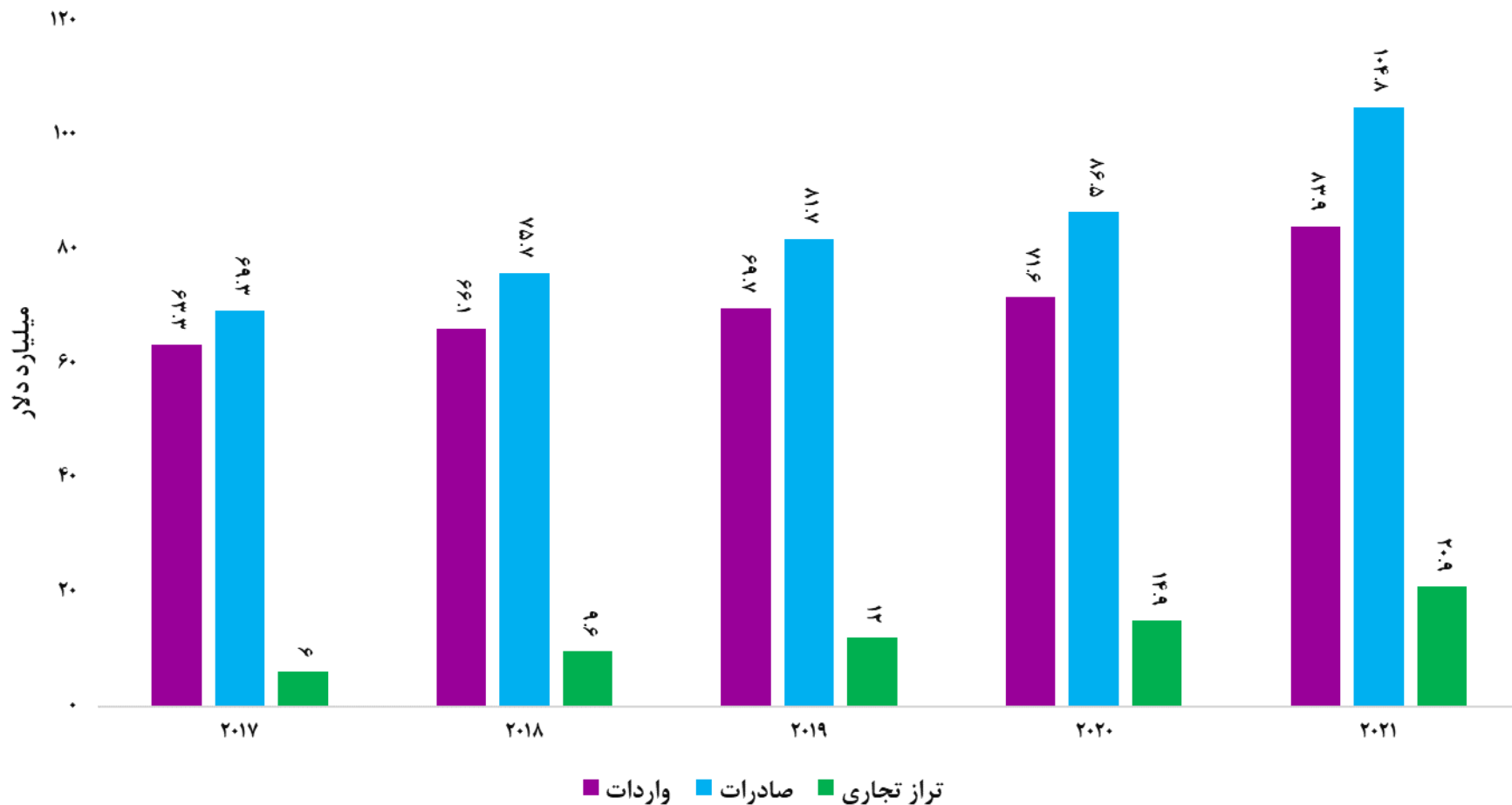
فراهمی: دسترسی به خدمات ترویجی
وجود نهادهای محلی
دسترسی: درصد پایین جمعیت زیر خط فقر
جهانی
تعرفه پایین کشاورزی
مصرف و سلامت: وجود قوانین ایمنی غذا
بالا بودن کیفیت پروتئین
ثبات و پایداری: توجه به مراتع
احیاء جنگل‌ها

بررسی تجارت محصولات کشاورزی کشورهای BSEC

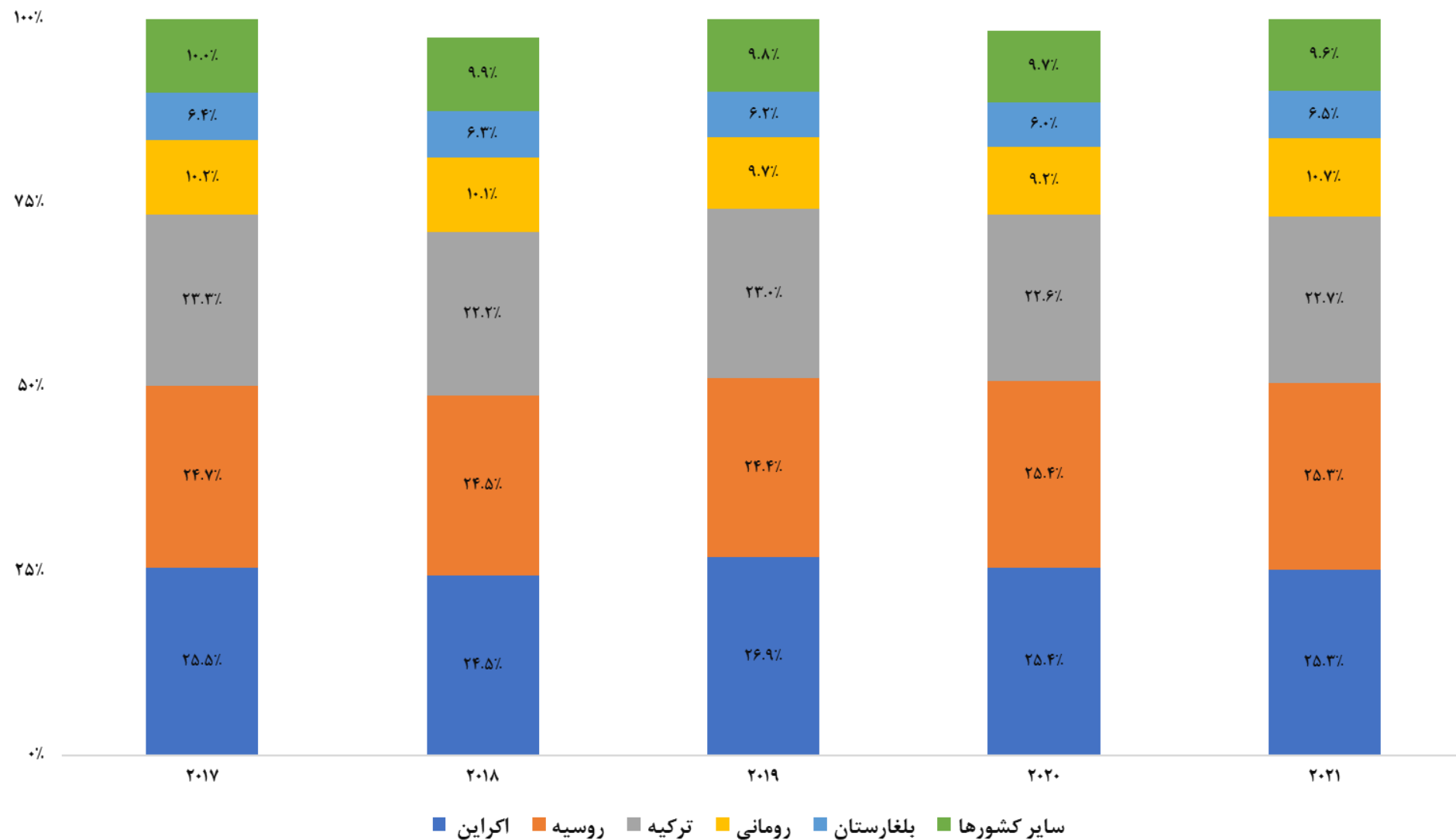

تصویر تجارت بخش کشاورزی کشورهای BSEC

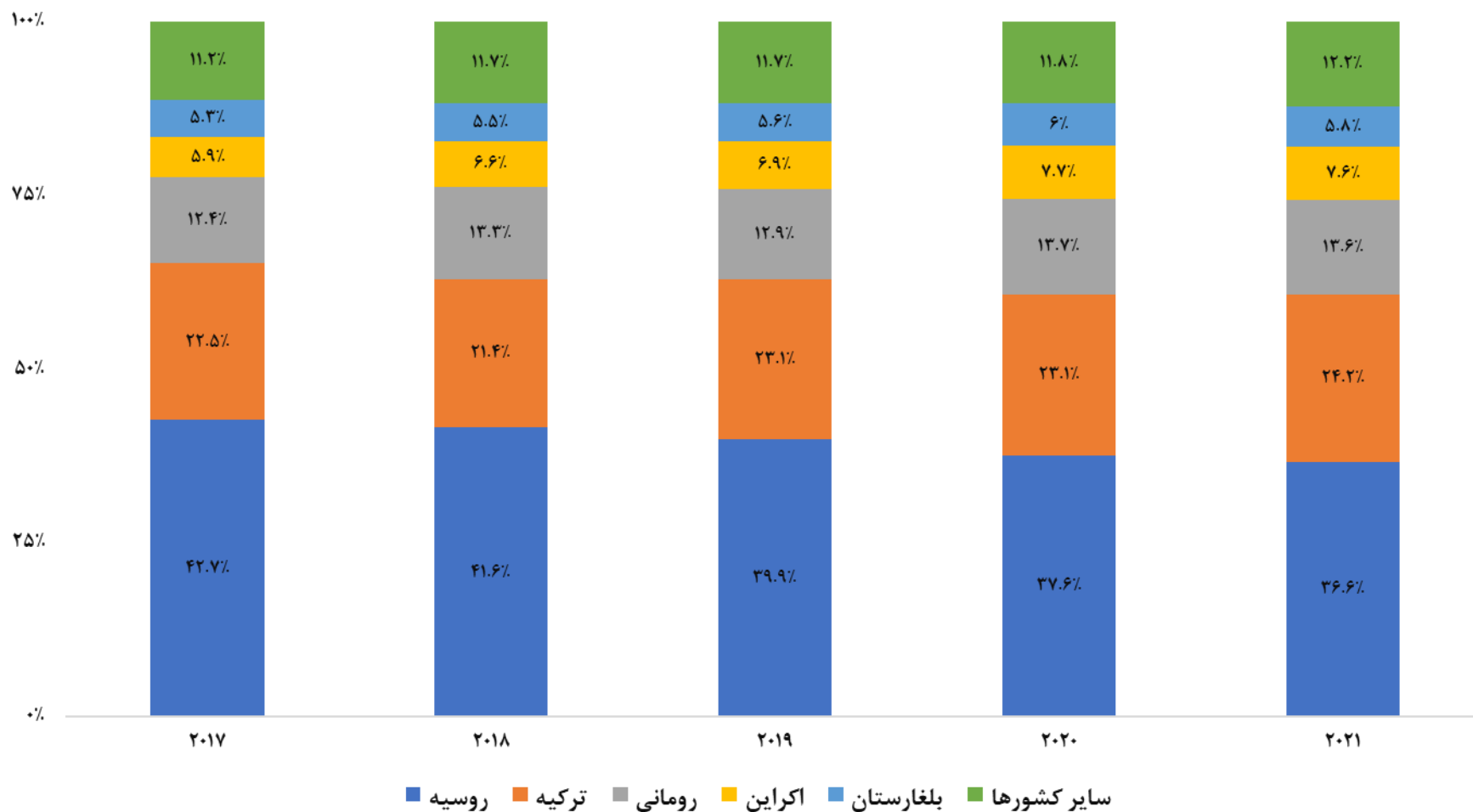

سهم کشورهای BSEC از صادرات بخش کشاورزی

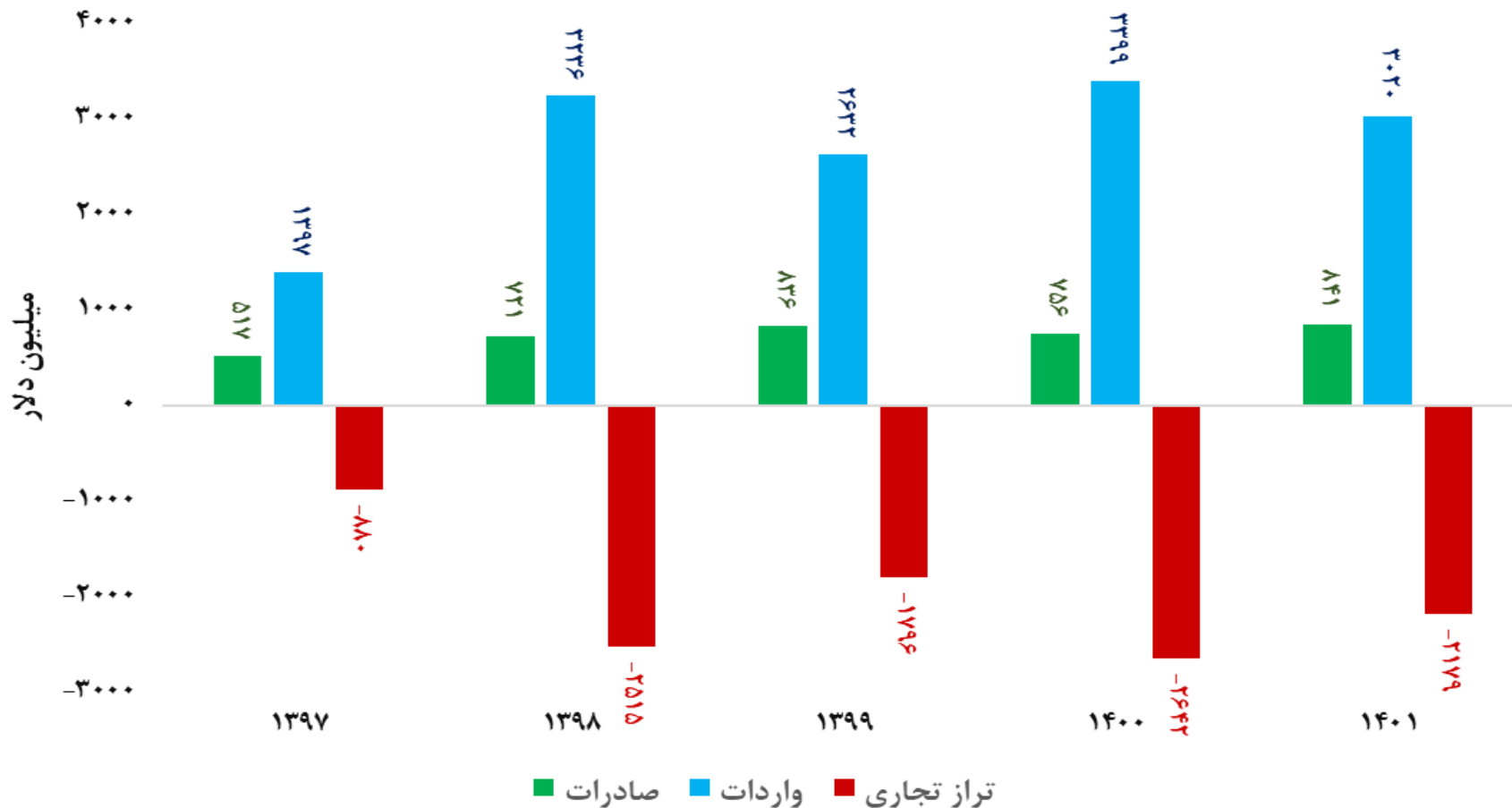
سهم کشورهای BSEC از واردات بخش کشاورزی

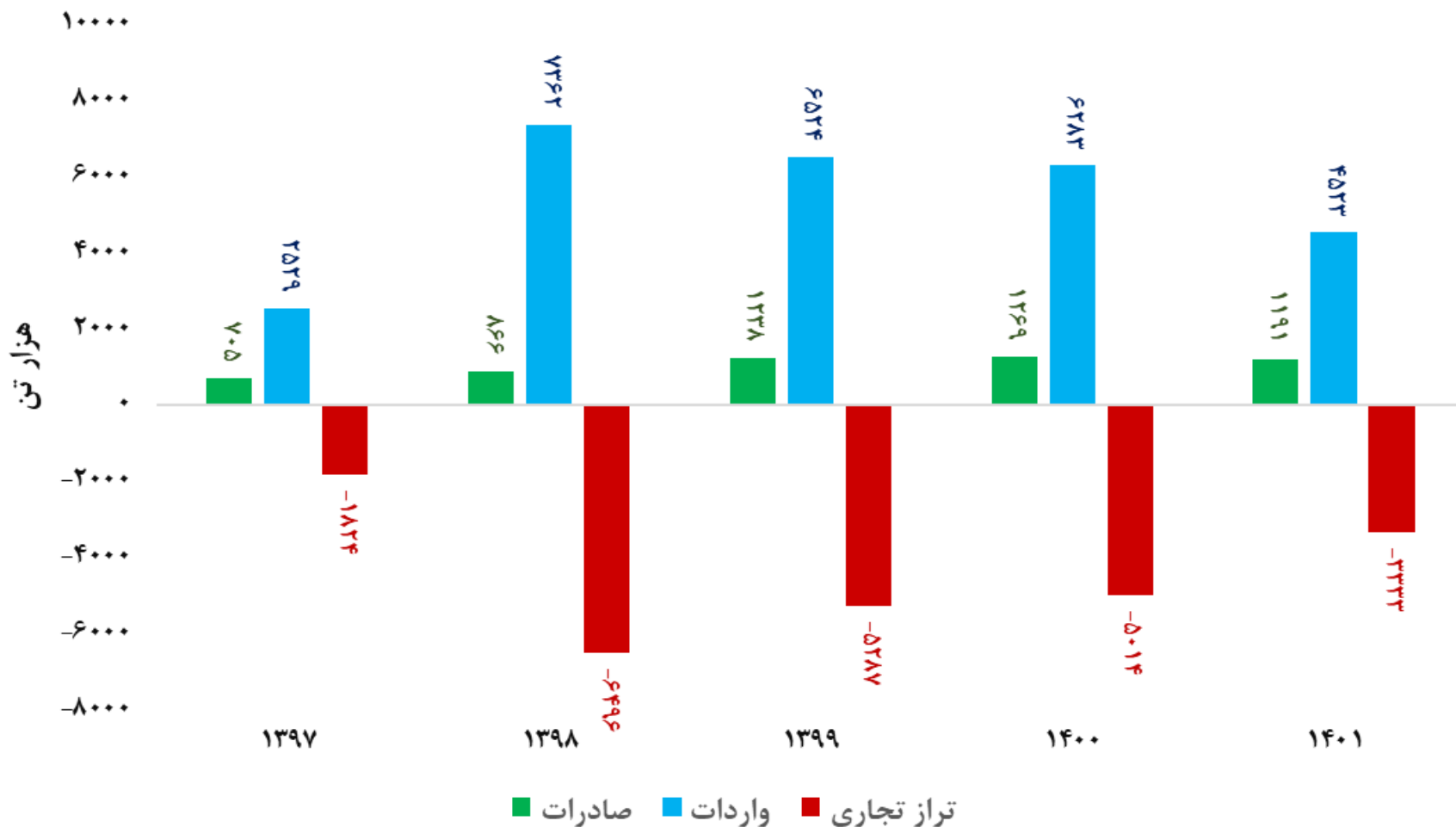
میانگین تراز تجاری بخش کشاورزی کشورهای BSEC در سالهای ۲۰۲۱-۲۰۱۷

رند ارزشی تجارت بخش کشاورزی ایران با کشورهای BSEC

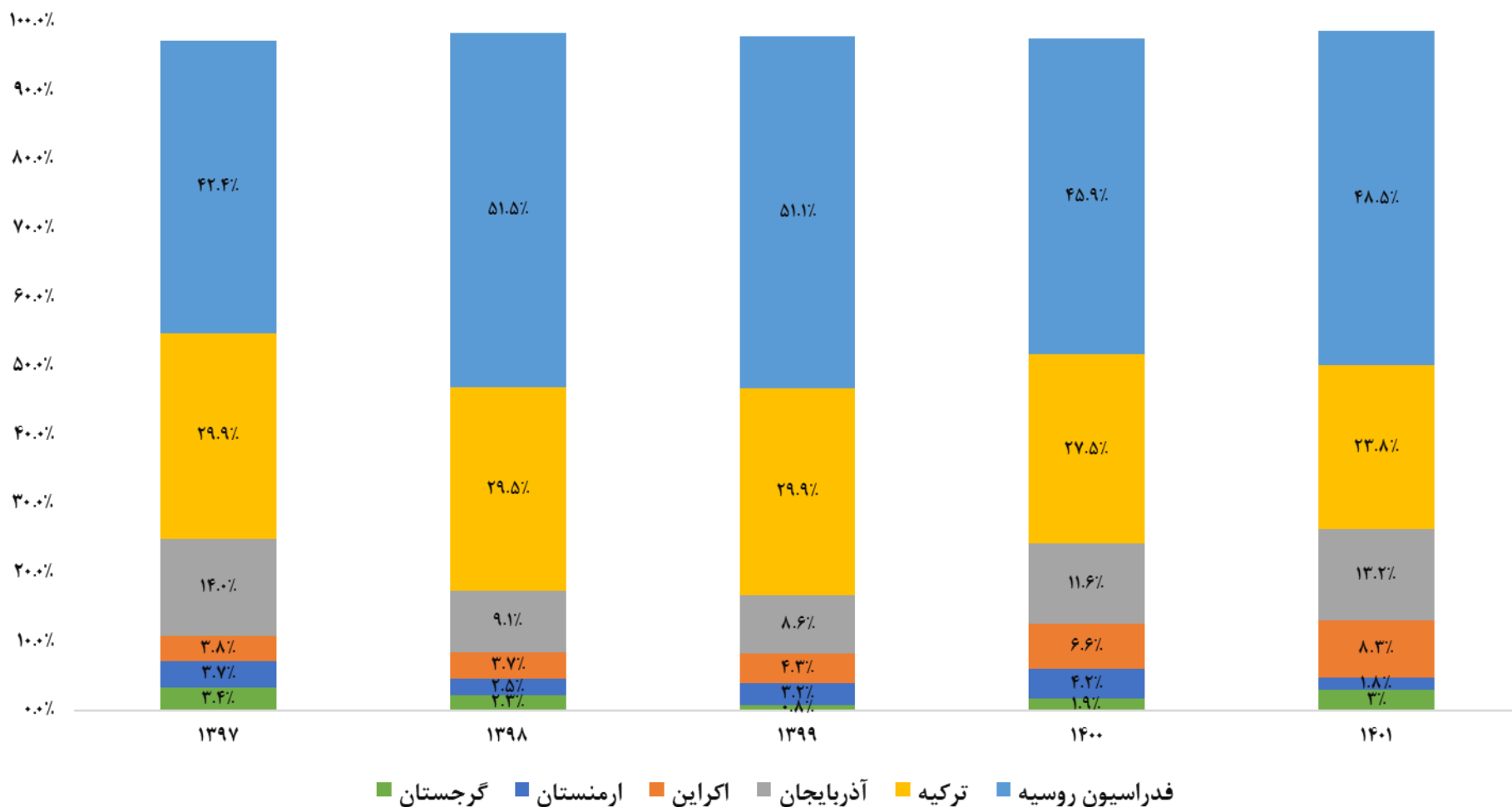

رند وزنی تجارت بخش کشاورزی ایران با کشورهای BSEC

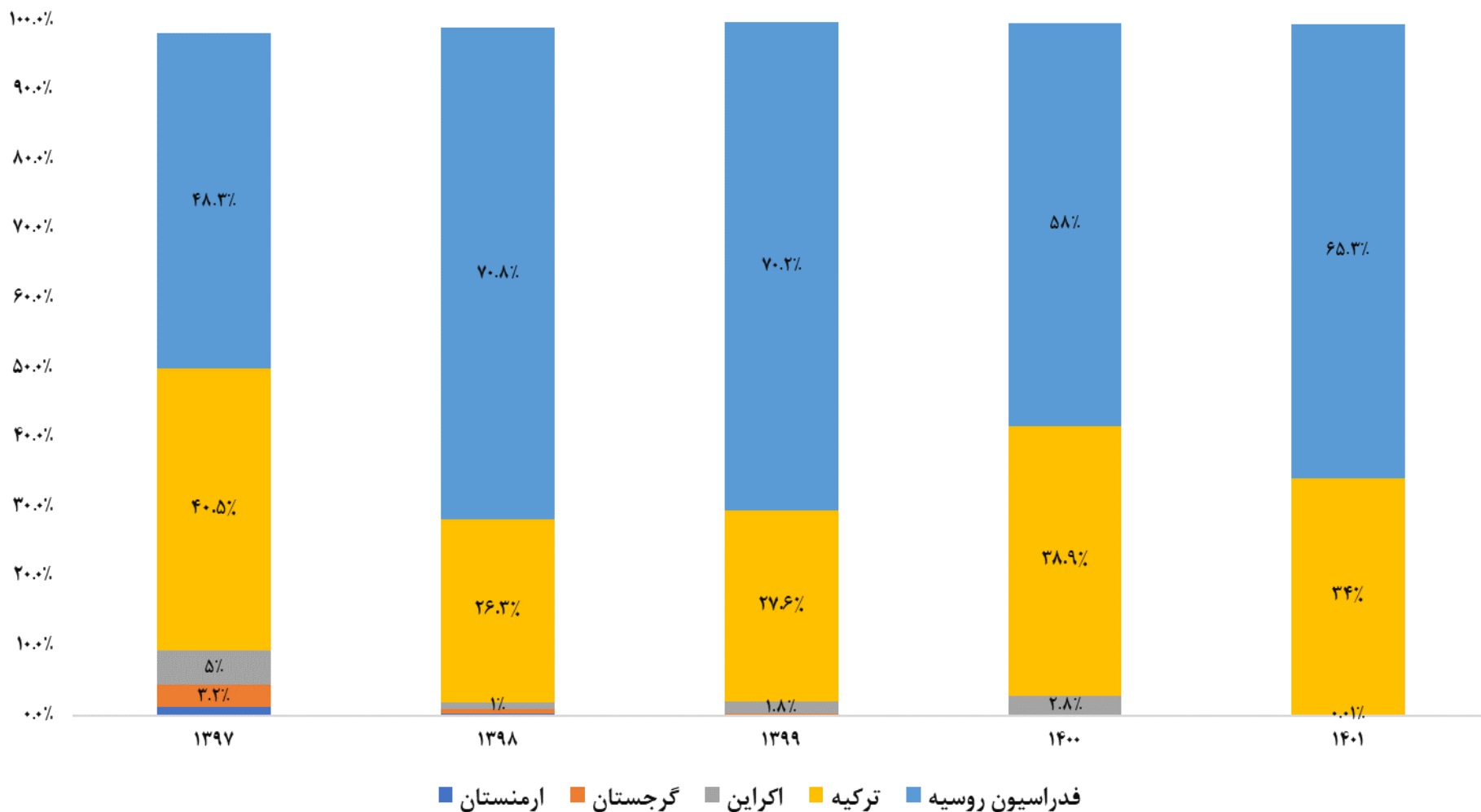

سهم مقاصد عمده صادراتی بخش کشاورزی ایران در تجارت با BSEC

سهم مبادی عمده وارداتی بخش کشاورزی ایران در تجارت با BSEC

تجارت بخش کشاورزی ایران و کشورهای عضو BSEC در سال ۲۰۲۰

کشورها	واردات از ایران (میلیون دلار)	صادرات به ایران (میلیون دلار)	سهم از ارزش کل صادرات کشاورزی ایران	سهم از ارزش واردات کشاورزی ایران	اقلام عمده و سهم از کل واردات کشاورزی از ایران (درصد)	اقلام عمده و سهم از کل صادرات کشاورزی به ایران (درصد)
روسیه	۴۳۶.۳	۱۲۰.۸	٪۱۴.۹	٪۱۴.۵	کیوی (۱۲.۶)، پسته (۱۴.۱)، خیار (۹.۲)، گوجه فرنگی و رب آن (۸.۰۷)، خامه تازه (۷.۹۵)، کشمش (۴.۴۶)	روغن آفتابگردان (۳۷.۹)، ذرت (۳۱.۹)، جو (۱۸.۶)، گوشت گوسفند (۴.۳)
ترکیه	۲۶۴.۳	۷۱۷.۶	٪۹	٪۸.۶	پسته (۳۹.۵)، کشمش (۲۰.۷)، خرما (۵.۲)، آبیوه و کنستانتره سیب (۴.۱)	تنباکو و محصولات دخانی (۲۹.۵)، موز (۱۵.۱)، کاکائو و پودر کیک (۶.۶)، روغن آفتابگردان (۵.۳)، روغن سویا (۶.۴)
آذربایجان	۷۱.۲۶	۱۲.۸	٪۲.۴۴	٪۰.۱۵	سیب زمینی (۳۳.۱)، پرتقال (۱۱.۹)، خرما (۸.۴)، شکر (۴.۲)، بادمجان (۴.۲)	لینت پنبه (۷۶)، سیگار (۱۲.۹)
اکراین	۲۸.۹	۲۵۰.۷	٪۰.۹۹	٪۳.۰	خشکبار به جز بادام زمینی (۳۰.۵)، کشمش (۲۶.۷)، خرما (۱۱.۸)، کیوی (۱۱.۵)	ذرت (۸۹.۲)، روغن آفتابگردان (۸.۶)، جو (۱.۴)
ارمنستان	۲۸.۴۷	۲.۵	٪۰.۹۷	٪۰.۰۳	پرتقال (۹.۵)، کیوی (۹.۲)، هندوانه (۸.۳)، گوجه فرنگی و رب آن (۷.۲)، خیار (۵.۸)	تنباکو محصولات دخانی (۳۶.۷)، شکلات و فرآورده‌های آن (۲۸.۷)، ویفر (۸.۵)

تجارت بخش کشاورزی ایران و کشورهای عضو BSEC در سال ۲۰۲۰

کشورها	واردات از ایران (میلیون دلار)	صادرات به ایران (میلیون دلار)	سهم از ارزش کل صادرات کشاورزی ایران	سهم از ارزش واردات کشاورزی ایران	اقلام عمده و سهم از کل واردات کشاورزی از ایران (درصد)	اقلام عمده و سهم از کل صادرات کشاورزی به ایران (درصد)
گرجستان	۹.۷	۲.۵	۰.۳۳٪	۰.۰۳٪	سیب (۲۰.۵)، خامه تازه (۱۵.۹)، خیار (۸.۲)، غذای نیمه آماده (۸.۱)، سیگار (۷.۸)، کشمش (۷.۶)، کیوی (۴.۸)، پسته (۴.۷)، خرما (۴.۱)	شکلات و فرآورده های آن (۲۹.۲)، سیگار (۲۶.۶)، شکر (۸.۵)، ویفر (۷.۱)
رومانی	۸.۳	۵۴.۸	۰.۲۸٪	۰.۶۶٪	کشمش (۳۷.۶)، گوجه فرنگی و رب آن (۲۲)، پسته (۱۷.۹)	ذرت (۹۹.۷)، گوشت گوسفند (۰.۱۷)
صربستان	۵	۱۶	۰.۲٪	۰.۰۲٪	خرما (۴۵)، کشمش (۲۲.۶)، پسته (۱۶.۵)	ذرت (۷۴.۶)، آخال و ضایعات غذایی (۱۴.۹)
بلغارستان	۳.۰۲	۶۱.۳	۰.۱٪	۰.۷۴٪	خرما (۴۳.۲)، کشمش (۳۰.۷)، گوجه فرنگی و رب آن (۹.۷)	ذرت (۹۶.۳)، دانه آفتابگردان (۰.۹)

تجارت بخش کشاورزی ایران و کشورهای عضو BSEC در سال ۲۰۲۰

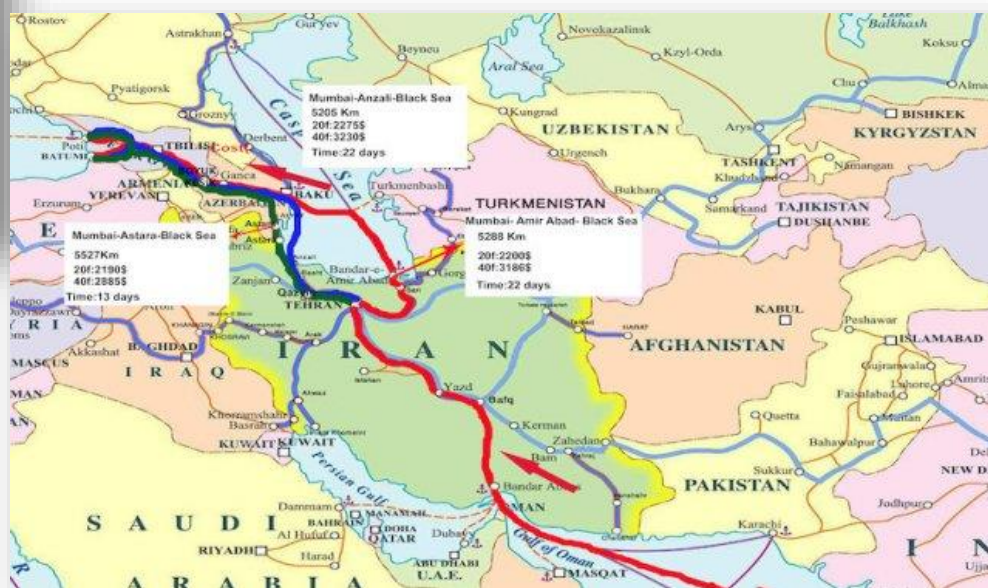
کشورها	واردات از ایران (میلیون دلار)	صادرات به ایران (میلیون دلار)	سهم از ارزش کل صادرات کشاورزی ایران	سهم از ارزش واردات کشاورزی ایران	اقلام عمده و سهم از کل واردات کشاورزی از ایران (درصد)	اقلام عمده و سهم از کل صادرات کشاورزی به ایران (درصد)
یونان	۲.۷	۳۶	٪۰.۰۹	٪۰.۰۴	پسته (۸۲.۹)، کشمش (۹.۳)، قهوه و کاکائو (۴.۰۵)	میوه نیمه آماده (۸۸.۳)، پذر پنبه (۱۱.۷)
مقدونیه شمالی	۱.۹	-	٪۰.۰۷	-	خرما (۴۳.۸)، پسته (۲۹.۳)، کشمش (۱۲.۸)، سبزیجات منجمد و نیمه منجمد (۱۰.۳)	-
مولداوی	۱.۱	-	٪۰.۰۴	-	کشمش (۵۸.۷)، خرما (۱۹)، کیوی (۱۰.۵)	-
آلبانی	۰.۳	-	٪۰.۰۱	-	کشمش (۸۷.۵)، خرما (۱۰.۶)، میوه (۱.۹)	-

جمع‌بندی و پیشنهادها

کریدور تجاری

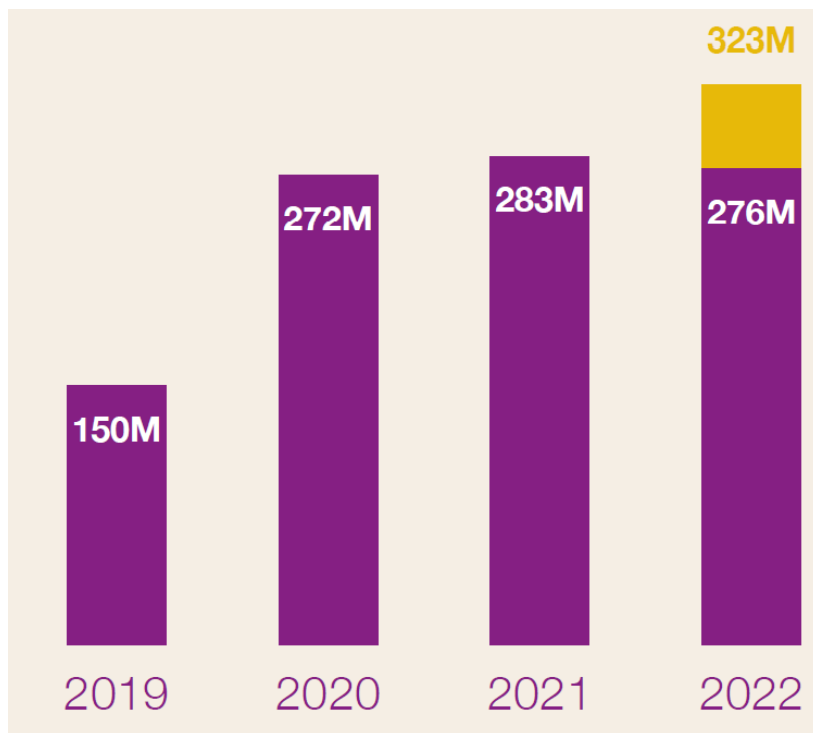
جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش های برنامه ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

10/9/2023 10:36 AM

اثر تنش نظامی بین روسیه و اوکراین

پیش‌بینی می‌شود بیش از ۴۷ میلیون نفر به دلیل جنگ بین روسیه و اوکراین، با شرایط حاد امنیت غذایی روبرو باشند.

* در ۸۱ کشور با عملیات برنامه جهانی غذا

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

اثر تنش نظامی بین روسیه و اوکراین

ابتکار حمل و نقل امن غلات و مواد غذایی از بنادر اوکراین که «**ابتکار غلات دریای سیاه**» نیز نامیده می شود، توافقی بین روسیه و اوکراین با ترکیه و سازمان ملل متحد بوده است که در جریان تنش نظامی روسیه و اوکراین در سال ۲۰۲۲ انجام شد. طرح سازمان ملل متحد که راه را برای رسیدن غذا و کود روسیه به بازارهای جهانی نیز هموار می کرد، به تثبیت قیمت مواد غذایی در سراسر جهان و دفع قحطی کمک و میلیون ها نفر را تحت تأثیر قرار می داد. این ابتکار به طور خاص امکان صادرات حجم قابل توجهی از مواد غذایی تجاری از سه بندر کلیدی اوکراین در دریای سیاه یعنی اودسا (Odesa)، کورنومورسک (Chornomorsk) و یوژنی (Yuzhny)، را فراهم می کند.

اثر تنش نظامی بین روسیه و اوکراین

افزایش ظرفیت صادرات، قطعاً برای اوکراین یک پیشرفت بسیار تلقی شده بود. با این حال، سرعت صادرات ناشی از توافقنامه، برای جلوگیری از مشکلات ذخیره‌سازی غلات کافی نبوده است. در حالی که بنادر دریای سیاه (از اواخر فوریه تا آگوست) بسته بودند، اوکراین می‌توانست حدود ۱ تا ۲ میلیون تن غلات در ماه از طریق راه‌آهن صادر کند و از مرزهای اروپایی خود با کشتی عبور دهد. بازگشایی بنادر اوکراین در دریای سیاه تاکنون این حجم را به حدود ۳ میلیون تن در ماه افزایش داده است. با این حال، بر اساس برآوردهای شورای بین‌المللی غلات، اوکراین به منظور آزادسازی فضای کافی برای برداشت محصول به صادرات ۷ میلیون تن در ماه نیاز دارد. علاوه بر این، منابع رسمی نشان داده‌اند که صادرات غلات از اوکراین باید تا ماه مارس دو برابر می‌شده است تا کشاورزان اوکراینی درآمد کافی برای پوشش هزینه‌های تولید برای کاشت در فصل آینده داشته باشند. بازگشایی بنادر اوکراین در دریای سیاه نیز تأثیر قابل توجهی بر بازارهای غلات جهانی داشت. قیمت‌های بین‌المللی گندم و ذرت در ماه جولای به ترتیب ۱۵ و ۱۱ درصد کاهش یافت که عمده‌تأ ناشی از اعلام «ابتکار دریای سیاه» بود.

اثر تنش نظامی بین روسیه و اوکراین

ابتکار حمل و نقل امن غلات و مواد غذایی از بنادر اوکراین که «ابتکار غلات دریای سیاه» (Black Sea Grain Initiative, BSGI) از ۱۹ نوامبر ۲۰۲۲ (۲۸ آبان ۱۴۰۱) برای ۱۲۰ روز تمدید شد. در پایان دوره ۱۲۰ روزه و در ۱۸ مارس ۲۰۲۳ (۲۷ اسفند ۱۴۰۱)، طرح مذکور مجدداً برای ۱۲۰ روز دیگر تمدید شد. این طرح در ۱۷ جولای ۲۰۲۳ (۵ مرداد ۱۴۰۲) تعلیق شد.

بر اساس این قرارداد، بیش از ۹.۳ میلیون تن غلات، دانه‌های روغنی و سایر مواد غذایی صادر شده است. این قرارداد به اوکراین اجازه داده تا صادرات خود را در مقایسه با دوره قبل از امضای توافقنامه، بیش از دو برابر کند و فشار بر بازارهای منطقه‌ای و کشاورزان اوکراینی را که قادر به جابجایی محصولات خود نیستند، به میزان قابل توجهی کاهش دهد. فسخ قرارداد در چنین شرایطی مشکلات قابل توجهی را برای اوکراین و مشتریان ایجاد خواهد کرد.

روسیه از ابتدا نسبت به آن انتقاد داشت. از جمله، این که این کشور ادعا کرده است که این معامله عمدتاً به نفع کشورهای پردرآمد خواهد بود.

پیشنهادهای

- ساده سازی رویه های صادرات و واردات محصولات کشاورزی در میان کشورهای عضو BSEC، به ویژه برای میوه ها و سبزیجات تازه
- تقویت همکاری بین بانک های ژنتیکی گیاهان ملی با کشورهای عضو BSEC برای حفاظت، ذخیره و کاوش منابع ژنتیکی گیاهان به منظور گنجاندن این منابع در برنامه های ملی یا منطقه ای انتخاب و تضمین تنوع زیستی
- افزایش همکاری در تولید و فرآوری محصولات کشاورزی، از جمله در بخش های تاکستان ها و تولید نوشیدنی از آن، با تاکید بر سازماندهی و شرکت در نمایشگاه ها و نمایشگاه های مربوطه
- ترویج همکاری مرتبط با رویه های واردات/صادرات حیوانات (مانند صدور گواهینامه، آزمایش های آزمایشگاهی، الزامات اضافی)
- افزایش همکاری با کشورهای عضو BSEC در موارد بیماری های قابل شیوع در میان حیوانات
- پیگیری تحولات در حوزه شیلات
- ترویج همکاری در زمینه ایمنی غذا و خوراک بین مقامات ذی صلاح ملی، آزمایشگاه های مرجع ملی و مؤسسات تحقیقاتی مربوطه به منظور به اشتراک گذاری تجربیات و دانش
- ترویج مشاوره در مورد موضوع هماهنگ کردن استانداردهای برچسب گذاری برای محصولات غذایی، به عنوان بخش مهمی از کیفیت غذا و ایمنی غذا در کشورهای عضو، مطابق با تعهدات آنها در سایر سازمان ها و موافقت نامه های منطقه ای و بین المللی
- تشویق همکاری و تماس های تجاری در زمینه کشاورزی و صنایع کشاورزی بین تولیدکنندگان، واردکنندگان، صادرکنندگان و سایر سهامداران از تعاونی ها و بخش خصوصی با کشورهای عضو BSEC
- بهبود و انتشار راه حل ها در کشاورزی به منظور کاهش مشکلات زیست محیطی به ویژه مدیریت پایدار آب

با سپاس از توجه شما